

החליל פרק חמישי סוכה

גב.

1. וקפדה הארץ משפחות משפחות בית דוד לבד משפחות לבד משפחות בית נהן לבד ויששים לבד זכריה יב יב
2. ונשפתי על בית דוד ועל יושב ירושלים רחן ונתנונים ויהיטו אלי את אשר דקרו וקפדו עליו במספר על הקוד והמר עליו בהמר על הבור: זכריה יב יב
3. בה אמר יי צבאות בי יפלא בעיני שארית העם וזהו בימים ההם גם בעיני יפלא נאם יי זכריה ח ו
4. היו משיכי העון בחבלי השוא ובעבות העגלה חטאיה: ישעיהו יח יח
5. אספדה אל חק יי אמר אלי בני אתה אני היום ולדתיך:
6. שאל מפני ואתנה גוים נחלתך ואחזקך אפסי ארץ: תהלים ב ח
7. ימים שאל מפך נחתה לו ארץ ימים ועלם ועת: תהלים נא ח
8. וזרח יי את ריח הדיחח באמר יי אל לבו לא אסף לקלל עוד את הארץה בעבור האדם כי יצר לב האדם רע מנעריו ולא אסף עוד להבות את לב יי באשר עשיתי: בראשית ח כא
9. ותלמם את ערלת לבכם וערפכם לא תקבעו עתה: דברים יט טו
10. לב טהור ברא לי אלהים ורחן נכון חדש בקרב: תהלים נא יב
11. אם רעב שנאך האכלהו לחם ואם צמא השקהו מי: משלי כה כה
12. ואמר סלו סלו פנו דרך הרימו מכשול מדרך נמי: ישעיהו נו יד
13. ונתתי לכם לב חדש ורחן חדש אתן בקרבכם והסרתיו את לב האדם מבשרכם ונתתי לכם לב בשר: יחזקאל לו כו
14. ואת הצפוני ארחיק מפעליכם והרחתי אל ארץ ציה ושקמה את פניו אל הים הקדמני וספו אל הים האחרון ועלה באשו ותעל צחותו כי הגדיל לעשות: יואל ב ב
15. וראי יי כי רבה רעת האדם בארץ וכל יצר מחשבת לבו רק רע כל היום: בראשית ו ה

ו**ספרה הארץ**. צנזרות זכריה ומתנבא לעתיד שיספדו על משיח בן יוסף שנהרג במלחמת גוג ומגוג וכמי משפחת בית דוד לבד ונשיהם לבד שאפי' בשעת הארע זרין להבדיל אנשים מנשים: **שעסוקין בהספד**. בזהוה עשה והמנטער אינו מיקל ראשו מהר ועוד שאין יר

1 ו**ספרה הארץ משפחות משפחות לבד** משפחת בית דוד לבד ונשיהם לבד אמרו והלא דברים ק"ו ומה לעתיד לבא שעוסקין בהספד ואין יצר הרע שולט בהם אמרה תורה אנשים לבד ונשים לבד עכשיו שעוסקין בשמחה ויצה"ר שולט בהם על אחת כמה וכמה הא הספידא מאי עבודתיה פלוגי בה רבי דוסא ורבנן חד אמר על משיח בן יוסף שנהרג וחד אמר על יצה"ר שנהרג בשלמא למאן דאמר על משיח בן יוסף שנהרג היינו דכתיב 2 והביטו אלי את אשר דקרו וספרו עליו כמספד על היחיד אלא למאן דאמר על יצר הרע שנהרג האי הספידא בעי למעבד שמחה בעי למעבד אמאי בכו כדרדש רבי יהודה לעתיד לבא מביאו הקב"ה ליצר הרע ושוחטו בפני הצדיקים ובפני הרשעים צדיקים נדמה להם כהר גבוה ורשעים נדמה להם כחוט השערה הללו בוכין והללו בוכין צדיקים בוכין ואומרים היאך יכולנו לכבוש הר גבוה כזה ורשעים בוכין ואומרים היאך לא יכולנו לכבוש את חוט השערה הזה ואף הקב"ה תמה עמהם שנאמר 3 כה אמר ה' צבאות כי יפלא בעיני שארית העם הוה בימים ההם גם בעיני יפלא א"ר אסי 4 יצה"ר בתחילה דומה לחוט של 5 בוכיא ולבסוף דומה כעבותות העגלה שנאמר 6 הו מושכי העון בחבלי השוא וכעבות העגלה חטאה תנו רבנן משיח בן דוד שעתידי להגלות במהרה בימינו אומר לו הקב"ה שאל ממני דבר ואתן לך שנאמר 7 אבך שנאמר 8 חיים שאל ממני ואתנה גוים נחלתך וכיון שראה משיח בן יוסף שנהרג אומר לפניו רבש"ע איני מבקש ממך אלא חיים אומר לו חיים עד שלא אמרת כבר התנבא עליך דוד אבך שנאמר 9 חיים שאל ממך נתתה לו וגו' דרש ר' עוירא ואיתניא ר' יהושע בן לוי שבעה שמות יש לו ליצה"ר הקב"ה קראו רע שנאמר 10 כי יצר לב האדם רע מנעריו משה קראו ערל שנאמר 11 ומלתם את ערלת לבכם דוד קראו טמא 12 לב טהור ברא לי אלהים מכלל דאיכא שניאך האכילהו לחם ואם צמא השקהו מים כי גחלים אתה חותה על ראשו וה'

13 ו**סולו סולו פנו דרך הרימו מכשול מדרך נמי** ונתתי לכם לב חדש ורחן חדש אתן בקרבכם והסרתיו את לב האדם מבשרכם ונתתי לכם לב בשר: ישעיהו נו יד

הגרות הב"ח
(א) תוב"ד"ה ויוני וכו' ולא דבר שגלה צבור מולא:

גליון הש"ס
נברא יצח"ח בתחילה דומה. ע"י מדרש רבה כראשית פס"ב: שם שנאמר והסרתיו וכן כמספר וכו' וכן כמספר דב ע"א כמספר מימי קר קלה וכו' ידעתי זה אמאי לא מימי ממוקם יחזקאל יח יט והסרתיו לב האדם מבשרכם ונתתי לכם לב בשר:

רבינו חננאל
וספרה הארץ משפחות וכו'. אמר ר' יצר הרע בתחילה דומה לחוט של 5 בוכיא, פירוש הכלי משמליך האורג בנפש המסכת ועליו הערב ברוך נקרא בוכיא. ובסוף דומה לחוט העגלה. שנאמר הו מושכי העון בחבלי השוא וגו'. ז' שמות נקרא יצר הרע. הקב"ה קראו רע שניא כי יצר לב האדם רע מנעריו. משה קראו ערל, שנאמר ומלתם את (בשר ערלתכם) נערלת לבכם. דוד קראו טמא, שנאמר לב טהור ברא לי אלהים. מכלל דאיכא טמא. שלמה קראו שונא, שנאמר ואם רעב שנאך וגו'. ישעיה קראו מכשול, שנאמר ארחיק מכם מכשול וגו'. יחזקאל קראו אבן, שנאמר והסרתיו את לב האבן. יואל קראו צפוני, שנאמר את הצפוני ארחיק מפעליכם וגו'. וגם זה יצר הרע הצפון בלבבו של אדם ארחיק מפעליכם, שהוא החריב המקדש ראשון והשני, ומניח האומות ומתנהג בירשאל, ובתלמידי חכמים יותר מכולם. וכן הגדול מחבירי יצרו גדול הימנו.

ישלם לך אל תקרי ישלם לך אלא ישלימו לך ישעיה קראו מכשול שנאמר 12 סולו סולו פנו דרך הרימו מכשול מדרך עמי יחזקאל קראו אבן 13 שנאמר 14 ואת הצפוני ארחיק מפעליכם ת"ר ואת הצפוני ארחיק מפעליכם זה יצה"ר שצפון ועומד בלבו של אדם והרחתי אל ארץ ציה ושממה למקום שאין בני אדם מצויין להתגרות בהן את פניו אל הים הקדמוני שנתן עיניו במקדש ראשון והחריבו והרג תלמידי חכמים שבו וסופו אל הים האחרון שנתן עיניו במקדש שני והחריבו והרג תלמידי חכמים שבו ועלה באשו ותעל צחתו שמניח אומות העולם ומתגרה בשונאיהם של ישראל כי הגדיל לעשות אמר אביי ובתלמידי חכמים יותר מכולם כי הא דאביי שמעיה ליהווא גברא דקאמר להדיא אתתא נקדים וניזיל באורחא אמר איזיל אפרשינהו מאיסורא אזל בתרייהו תלתא פרסי באגמא כי הוו פרשי מהדדי שמעינהו דקא אמרי אורחין רחיקא וצוותין בסימא אמר אביי אי מאן דסני לי הוה לא הוה מצי לאוקומיה נפשיה אזל תלא נפשיה בעיבורא דדשא ומצמער אתא הוה סבא תנא ליה כל הגדול מחבירי יצרו גדול הימנו 15 אמר רבי יצחק יצרו של אדם 16 מתנבך עליו בכל יום שנאמר 17 רק

- לעזי רש"י
איריניי"א. עכב"ש.
מוסף רש"י
שנאמר הו מושכי העון בחבלי השוא וכעבות העגלה חטאה. גורלם יצר הרע עליהם משט מעט, בתחילה בחבלי השוא כמות של קורי עכביש, ומשנתנהג בהם מתנבך וסוף עד שנשעה עבות העגלה, שקסרין זו את הקדון למשך (ישעיהו ה יח).

(א) נראה לז"ל כו"פ וכו' ענין ע"כ כו"פ ידוע דע"פ הכו"פ הענין מתיישב ע"פ גימטריה רבו הרי"ט ז"ל. (ב) ח"ל ז"ל וגם כנראה מנא ואת הצפוני וכו' י"ח.